Пролетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
Менск, Рог Губэрнатарскай і Падгорнай вул. Д. Сьвенціцкага, кв. 20.

ВЫДАНЬНЕ РЭУКОМУ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ САВЕЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСІ. № 67 (77). Аўторак, 23-га лістапада 1920 г.

У чым наша пабеда?

Менскі пролетарыят сказаў сваё слова. Важкае і абдуманае. Ў поўным разуменьні важнасьці сваей пастановы, свайго галасаваньня.

Менскіе рабочые чутка адгукнуліся на прызыў да выбараў у Савет. Яны напоўнілі залі выбарных сходаў гучным зацікаўленым натаўпам.

Уважна чытаюцца інструкцыі выбараў, перачытваюцца і абгаварваюцца пункты наказу дэпутатам, запрапанованага комуністамі.

Пакуль прайшлі ўжо выбары ў профэсыянальных саюзах друкароў, будаўнічых рабочых, работнікаў сувязі, комунальных работнікаў.

І ўсюды эдзін і той самы выгляд. Усюды вялікае зацікаўленьне да выбараў, усюды гарачые спрэчкі, на тэму аб задачах Савету.

У спрэчках выяўляецца пазыцыя, занятая комуністамі, і спроба знайсьці і вызначыць свае пазыцыі са стараны Бунда і Поалей—Цыон.

І ў рэзультаце падчас бурных спрэчак рабочая маса ўсюды выбірае комуністаў і спачуваючых комуністам. Выбірае свабодна, выбірае аграмаднай большасьцю.

Дагэтуль не прайшлі віднейшые прадстаўнікі партыі Бунда, ня гледзячы на ўпартасьць іх агітацыі.

Дзеля чаго гэтак ёсьць? Чаму рабочая маса-наогул галодная і халодная ў цяжкіе дні разрухі, парою жалячаяся на Савецкую Ўладу і абвіняючая кіруючую комуністычную партыю ў тым, у чым яна найменш вінавата—ў разрусе, якая з'яўляецца рэзультатам чыста надворных стыхійных абставінаў,—чаму гэта маса дружна і аднадушна галасуе за сьпісак комуністаў?

А дзеля таго, што шчырай сваей працай комуністы даказалі, што яны запраўды здольны кіраваць краем.

А здольны яны ўпраўляць краем таму, што апіраюцца на сьвядомых рабочых, якіх уносяць у свае сьпіскі, ня лічачыся з іх партыйнасьцю.

І на прадвыбарных сходах менскіе рабочые пераканаліся на свае вочы, што няма нечагась асобнага паміж Савецкай Ўладай і рабочай масай, што Савецкая улада і рабочые—гэта адно і тое самае.

Вітаючы высокую сьвядомасьць менскага пролетарыяту, сказаўшага сваё магутнае рабочае слова, мы чакаем, што і далейшы працяг выбараў дасьць добрые скуткі нашай пролетарскай сьвядомасьці, моцы, гатоўнасьці далей вясьці нашу сацыяльную барацьбу ў надзеі на пэўную пабеду комунізма на ўсім сьвеце.

В. Ахрамовіч.

Абарона Савецкіх Рэспублік.

Весткі з фронту за 19 лістапада.

Заходні фронт.

У Мазырскай ваколіцы наша наступленьне ўсьпешна разьвіваецца, прычым намі занята мястэчка Калінкавічы; захоплены палонные і іншые здабычы.

У Рэчыцкім районе наступленьне праціўніка на Рэчыцу намі адбіта. Праціўнік адыходзіць у паўдзённа-заходнім кірунку.

Паўдзённа-заходні фронт.

У кірунку Карасьцень—Мазыр нашы часьці занялі ст. „Славачну“ і пераправіліся праз рэчку Славачну.

Паўночна-заходней Оўруча наша наступленьне вядзецца далей.

У Праскураўскім кірунку ў районе Дзяражні вядзецца бой. Заходней нашы часьці, разьбіўшы зноў праціўніка, занялі рад пунктаў у 12—25 вярстох паўдзённа-ўсходней і паўдзёньней Праскурава, прычым наша коньніца і пяхота, па дапаўніцельных вестках, уварвалася ў горад Праскураў, дзе вядзецца цяпер бой.

У бойках паўдзённа-ўсходней Праскурава намі часткай разьбіты, часткай узяты ў палон 1-ы Каўкаскі кавалярыйскі полк праціўніка.

Паўдзённы фронт.

У Керчынскім кірунку, па дапаўніцельных вестках, у гор. Керчы захоплена 13.000 палонных, больш 9.000 стравых коняў, бранявы дзівізіон з абслугаю ў складзе 15 бранямашын, 14 грузавых і 18 лёгкіх самаходаў і шмат гарматкулямётаў. У гавані захоплена 4 параходы праціўніка.

Ваенком Палявога Штабу **Данішэўскі.**

Весткі з фронту за 20 лістапада.

Заходні фронт.

У Мазырскім районе нашые часьці фарсіравалі **Прыпяць** і вядуць бітвы за Мазыр.

У Рэчыцкім районе нашые часьці адбіўшы наступ цясьняць праціўніка на **Прыпяць.** У бітвах ад 10 па 18 узята 1400 палонных балахоўцаў, 40 афіцэраў, 32 кулямёты, 2 гарматы, шмат стрэльбаў, абозу.

У Кірунку Карасьцень—Мазыр адбываюцца бітвы з пераменным усьпехам.

Паўдзённы фронт.

У Крыме спакойна. Ідзе далей рэгістрацыя палонных, падлік здабыткаў.

Ваенком Палявога Штабу **Данішэўскі.**

За мір з Расеяй.

„Савет чыннасьці“ выпусьціў маніхвэст да правінцыяльных саветаў і рабочых саюзаў, у якім гаворыцца, што ангельскім рабочым патрэбны ня толькі гандаль з Расеяй, але поўны мір з ёю. Маніхвэст прадпісвае ўсім мясцовым „Саветам чыннасьці“ наладжываць па ўсім краю спэцыяльные мітынгі дзеля прапаганды поўнага міру з Расеяй.

Думкі аб працоўнай весцы.

Спакон веку працаваў мужык на Беларусі. Яго працу ведалі і ведаюць добра ўсе суседзі і ня суседзі. Яшчэ ў часы паншчыны добра ведаў гэта велікарускі пан, каторы купляў беларускаго мужыка „на отвод“, садзіў яго ў свае маёнткі Тамбоўшчыны, Пензеншчыны і г. д. Ён рабіў такіе „отводы“ дзеля таго, што мужык з Беларусі працаваў, як вол і быў цярплівы і вынасьлівы так сама, як вол. Добра ведалі працу беларускага мужыка ўсялякіе падрадчыкі, каторым патрэбна было набіць свае дзюравые кішэні пры дапамозе чужой працы: як толькі трэба было рабіць цяжкую працу, напрыклад, вясьці земляные, ці балотные работы, яны клікалі да працы нашаго мужыка, бо ён вытраманы працаўнік. Ведала і ведае працу беларуса далёкая капіталістычная пані Амэрыка, каторая для цяжкіх і брудных работаў карыстае з працы беларускага мужыка: што яму ні дай, ён хоць і памалу, але ўсе зробіць. Ведаў сваю працу ўрэшце і сам беларус. Ня ведаў толькі ён аднаго: чаму ён не багацея ад сваей працы. Ўсе багацеюць: багацея пышны пан, багацея кулак з тоўстаю кішэняю і брухам, багацея чужаземны капіталіст, толькі ён беларускі працаўнік—голы як бац. Так ішлі гады і вякі. Цяжкае жыццё было добрым настаўнікам. Яно з году ў год адчыняла вочы цёмнаму работніку і зараз беларуская працоўная вёска глядзіць на жыццё шырока адчыненымі вачыма, добра разумеючы сугнасьць жыцьця. Бяз школы, бяз кніжкі даведалася яна, што нельга працаваць на эксплёататара пана, кулака і капіталіста; што ня трэба даваць палітычнай ўлады таму, хто сам не працуе, а жыве чужою працаю. І зьнікли паны, зьнікні дармаеды, калі даведаўся аб гэтым працоўны народ беларускі; зьнікли, як дым, як нейкая смуга. Бо даведаўшыся аб працоўнай праўдзе, падняўся работнік, падняўся гаротнік, распрастаў сагнутые плечы і скінуў з іх сваіх векавечных ворагаў і эксплёататараў. І няма іх зараз на Савецкай Беларусі. І ня будзе.

Ня будзе затым, што ў гісторыі ня бывае ходу ўзад. Хто папрабаваў хоць раз жыцьця без эксплёататараў, той ужо ніколі ня будзе працаваць на іх. Хто хоць раз збудаваў у свэей старонцы работніцка сялянскую савецкую ўладу, той ужо ня дасьць пану гэтай ўлады ў рукі. Ходу ўзад ня бывае. Няхай гэтая работніцка сялянская ўлада і не без абмылак, няхай яна яшчэ і не навучылася добра як кіраваць, але яна працоўная ўлада; пры ёй няма ў жыцьцю мейсца для паноў і дармаедаў. Пройдзе месяц, пройдзе год, паразумнея працоўны народ, паразумнея і працоўная ўлада Саветаў, якая складаецца з прадстаўнікоў гэтага забітага працоўнага люду. Рашучым і жвавым крокам пойдзе яна ўперад і ўперад далейшай будучыны, а разам з ёю, падтрымліваючы яе на сваіх магутных плячах, пойдзе і працоўны народ Беларусі каваць сваю вольную, лепшую долю. І ніколі больш ня будзе ў нашай работніцка сялянскай Савецкай Беларусі дармаеда-пана; ня будзе прыгону, ня будзе эксплёатацыі. Цяжкім нейкім сном будзе здавацца гаротнае мінулае, бліскучаю зоркаю будзе асьвечана дарога ў царства супольнай брацкай працы і брацкага жыцьця.

У. І.

Польска-Літоўская спрэчка.

14-га лістапада. Ў кірунку Нова Аляксандраўск літоўцы, перайшоўшы ў наступленьне, выбілі праціўьіка з мястэчка Салокі.

15 га лістапада. Пад'ехаўшы да Кранача польскі браняпоезд абстрэльваў літоўскіе пазыцыі ля Лейпун. Адначасна пачала наступленьне і польская пяхота. Наступленьне было адбіта артылерыйскім і кулямётным агнём. Браняпоезд прымушан быў адступіць. Буйные сілы праціўніка атакавалі літоўскіе пазыцыі на лініі Кейміпго—Скітэры—Оліново—Таўкель—Керково—Гедройцы, прычым ім часова ўдалося заняць Сонтак, але хутка яны былі адбіты.

Бунт у войску Жэліхоўскага.

Рыжскіе газэты падцьвярджаюць весткі аб бунтах, якіе адбываюцца ў войску Жэліхоўскага. Адна з польскіх часьцёў, нядаўна прыбыўшая з Варшавы, а гэтак сама мабілізаваные ў занятых Жэліхоўскім ваколіцах адмовіліся ісьці ў наступленьне. Газэты тлумачуць гэтым фактам марудасьць наступленьня Жэліхоўскага. З другога боку ёсьць весткі, што літоўская армія ў апошніе дні задае арміі Жэліхоўскага значные ўдары.

Няўдачы Жэліхоўскага.

Па паведамленьні з Эйдкунена, становішча ў Літве палепшылася, дзякуючы ўсьпехам расейцаў проціў Ўрангэля, Пятлюры, і Балаховіча. Ўсё павялічваючыся націск на беларускім фронце, мае ўплыў гэтак сама і на Жэліхоўскага.

Новая авантура.

Новая авантура.

У Верхней Сілезіі з кожным днём узмацняюцца трывожные весткі аб маючым быць уступленьні палякоў на гэту тэрыторыю, па прыкладу Вільні. Нямецкім ўрадам атрыманы весткі аб гуртаваньні палякамі значных узброеных сіл на граніцы. Дзеля гэтага нямецкае правіцельства даручыла сваім паслам у Парыжы, Лёндане і Рыме зьвярнуць увагу Антанты на чынасьці Польшчы, пагражаючые Нямеччыне.

Поп Дзярылоб.

Народная байка.

(Гл. № 66.—76.)

Гэта было на Пятроўку.
Сымон выгнаў кароўку
На заўтра да сьвету
Да рэчкі да гэтай,
Каб вьвежай расінкай
Адхаіць жывінку,
Бо яна у яго хірэла,
Мадзела,
Нядаўна ацялілася
І слаба даілася.
Дык вось мае браткі,
Падыйшоў ён да кладкі,
Зірнуў у вадзіцу
І пачаў дзівіцца.
Зірнуў раз—і назад,
Спужаўся, ня рад;
Ня верыць вачом,
Ня верыць глуздом.
Здаецца, што сьніць —
З вады маці божа глядзіць.
Ушчыпнуў Сымон сябе за нос,
За бараду сябе патрэс —
Баліць!
Значыць—ня сьніць
Божанька, што тут рабіць?
Абраз у вадзе зіхаціць
І вось мой Сымон
Падняў крык-стон.
Адгалоскі
Каціліся да вёскі.
Людзі наляцелі
І цуд паглядзелі.
Папа паволі,
Гармідар паднялі.
Званы званілі,
Ваколіцу будзілі.
Поп пры вялікай грамадзе
Служыў набажэнства на вадзе.

———

Прайшло колькі год.
Збудаваў тут народ
Царкву вялізарную,
Сьветазарную.
Прыходзілі калекі
На лекі.
Прыходзілі маліцца,
Дзівіцца,
Гарэлку піць
Адзін аднаго біць
І бога хваліць
За гэткага папа,
За карчмара,
Што тут карчму збудаваў
І гарэлку прадаваў.
Гасьцінцы насілі
Цабрамі,
Мяшкамі,
У кішэнях,
У жменях,
На плячох,
Як хто мог;
Прыходзілі з палатном,
З дабром.
Прыносілі грошы, сала,
Кур ня мала,
Бо і да бога
Без падарункаў ні з парогу.

———

А ўсё гэта поп Дзярылоб
Згроб.
Збудаваў сабе ён палацы
Ад поту ад працы
Батрацкіх грамад.
Быў ён рад,
Што дурняў ёсьць шмат,
Якіх можна за насы цягаць
І кроў іх смактаць,
Бо вераць у цуды,
У розные прыблуды,
І ёсьць іх усюды.
Вось і байцы канец,
А вам, людзям добрым, вянец
Ня верце папом,
Ксяндзом,
Карчмаром,
Багом.
Працуйце,
Мазгуйце.
Розным цуднікам,
Паскуднікам,
Кулакам,
Гультаям
Сыпце па карку паленам,
Каленам,
З нашага краю іх выганяйце
І венікам падмятайце,
Каб не дымілі неба,
Каб не псавалі хлеба.
Тады зажывеш вальготна,
Мужык гаротны.

Сьвятагор.

(Канец).

Настаўніцтва і выбары у гарацкі Савет.

Вымазаўшыся ў сажу, трудна ад яе ачысьціцца. Выгадаваўшыся ў варунках старога, царскага ўкладу жыцьця, так сама трудна з ім пакончыць і ісьці новым шляхам пад штандарам працы. Адтрымаўшы такую-сякую адукацыю, далёкую ад патрэбы жыцьця, ўсмактаўшы з млекам маткі атруту эксплёататараў працоўнага народу, настаўнік, апынуўшыся ў школе, сядзеў цішэй вады і ніжэй травы, бо за кожным яго крокам вельмі добра сачыў і поп, і ўраднік і свой сусед кулак. Вучыць дзяцей чытаць, пісаць і лічыць, вот тые мэты, якіе ставілі перад настаўнікам і ад якіх ён ня мог ні ў якім разе адыйсьці. Рабіць што небудзь дзеля палепшаньня свайго жыцьця і жыцьця той гаротнай беднаты, дзяцей якой ён вучыў, ён ня меў права.

За адно слова праўды к людзём, яго акружаючым, ён рызыкаваў кускам горкага свайго хлеба, турмою, высылкаю ў Сыбір. Пільна глядзела начальства за тым, якую кніжку чытае настаўнік, якую выпісывае газэту, як ходзіць у царкву, што есьць у посны дзень.

Жыцьцё пад вечнаю апекаю багацеяў, ўладу маючых, стварыла тып настаўніка не сяўца разумнага, добрага, вечнага, не сьвядомага працаўніка ў грамадзянскім і палітычным кірунку. Гэта была машына, якая зраньня да вечара, зпачатку даканца дзён сваіх ішла так, як гэтага хацелі эксплёататары ўсяго працоўнага чалавецтва.

Ўсясьветная імпэрыялістычная вайна адчыніла вочы, спаўшых сталецьмі, гаротных бедакоў: гарацкога работніка і сялянскага мужыка. Адчыніўшы вочы і ўбачыўшы вялікую сацыяльную несправядлівасьць, сярод якой прыходзілася жыць, гэта працоўная бедната магутнаю рукою скінула з свайго карку дармаедаў і ўзяла ўладу ў свае рукі. Нарадзілася такім чынам пролетарская рэвалюцыя. Разам з ёю з'явілася вялікая магчымасьць працаваць на карысьць сваю і сабе падобным гаротнікам.

Здавалася, што з гэтай гістарычнай часіны настаўніцтва вылязе з сваіх нораў на белы сьвет, разагне сваю сьпіну, высака падыме галаву і шчыра возьмецца за працу, якая паўстала перад кожным сьвядомым грамадзянінам.

Прайшло 3 гады. І што-ж мы бачым? Настаўніцтва ў агульнай масе ня толькі ні ўзялося за грамадзянскую політычную працу, але нават не захацела ёю зацікавіцца. Вялікая барацьба паміж мужыком і панам, рабочым і хвабрыкантам так застрашыла настаўніцтва, што яно да гэтага часу ніяк ня можа выявіць сваіх акрэсьленых адносін да буржуазіі і пролетарыяту.

„Лепш сядзець у сваім цёмным і халодным кутку і чакаць канца бойкі", вот патаемные думкі вялікай часткі яго.

З якімі думкамі сустрачая гэтая частка настаўніцтва выбары ў Гарацкі Савет. 3 гады Рэвалюцыі мала чаму навучылі вучаных людзей і яны сустрэнуць выбары мала падгатаванымі. За ўвесь час існаваньня Савецкай ўлады яны не змаглі збудаваць моцнай профэсыянальнай арганізацыі, дзеля чаго ня маюць строга акрэсьлянага пляну сваёй грамадзянскай і політычнай працы.

Як ні цяжка жывецца, але трэба самім узяцца за палепшаньне жыцьця. Годзе енку і жальбы! Годзе шэптаў на вуха свайму суседу! Пара ўзяцца за працу ня толькі сярод дзяцей! Змучаны, гаротны народ чакае вас. Праца для яго дарма не загіне: яна вывядзе яго ў тым ліку і вас саміх з таго заняпаду, ў якім дзякуючы бязмернай вайне працы з капіталам прыходзіцца жыць. Больш арганізованасьці, больш сацыяльнай сьвядомасьці, больш зацікаўленасьці ў політычных і грамадзянскіх справах. Тады чорные воблакі, навіснуўшые над намі, хутчэй разьвеюцца, хутчэй выгляне слонца новага свабоднага жыцьця.

Сьцяпан.

Гандаль з заграніцай.

У ангельскім габінэце міністраў.

На апошнім пасяджэньні габінэту міністраў, разглядаўся вядомы праэкт згоды ў справе аднаўленьня гандлёвых зносін з Сав. Расеяй.

Зьменены галоўным чынам справы рэгуляваньня абавязковасьці Савецкага правіцельства ў адносінах да прыватных асоб і ангельскіх фірмаў на агульную суму 421 мільён фунтаў, якіе паводлуг тлумачэньня Красіна, ня прызнаны Савецкім ўрадам. Сярод членаў габінэту яшчэ не дайшлі да згоды ў справе даваенных даўгоў, галоўным чынам аб пазыках, дадзеных Расеі за час вайны.

Трэба спадзявацца, што прыдуць да згоды, пасьля чаго Савецкі ўрад мог-бы запрапанаваць скліканьне мірнай нарады ў Лёндане.

З Хорсі паведамляюць, што аб ангельска-расейскай гандлёвай згодзе яшчэ раз разглядаўся ангельскім габінэтам. Пасяджэньні ў гэтай справе нібы маюць адбывацца, штодня да поўнага вырашэньня гэтага пытаньня.

З Рыму паведамляюць, што старшыня італьянскіх міністраў Джіоліты ў гутарцы з супрацоўнікам Нью Ёркскай газэты заявіў, што ён мала спадзяецца на магчымасьць пачаць політычные перагаворы з Сав. Расеяй, але лічыць магчымым гандлёвые зносіны. Італія зрабіла першые крокі дзеля аднаўленьня гандлю з Расеяй. Што тычыцца расейскага ўраду, дык гэта яго ўнутраная справа.

Аб аднаўленьні зносін.

18-га лістапада ў парлямэнце Лейд Джордж заявіў, што габінэт міністраў пастанавіў правесьці ў жыцьцё ліпнеўскіе пастановы аб аднаўленьні гандлёвых зносін з Расеяй і выказаў надзею, што ўмовы аб гэтых зносінах у канчатковай форме будуць прадстаўлены расейскаму правіцельству ў найбліжэйшые дні.

На пярэдадні вырашэньня.

Пытаньне аб ангельска-расейскай гандлёвай згодзе зноў абгаварвалася ангельскім габінэтам. Перадаюць, што пасяджэньні габінэту будуць адбывацца штодня, пакуль гэтае пытаньне ня будзе вырашана. Газэты спадзяюцца, што вырашэньне правіцельства аб аднаўленьні гандлёвых зносін з Расеяй адбудзецца хутка, бо як відаць ад Расеі будуць адтрыманы парукі на тое, што яна ўхіліць тые перашкоды, на якіе ўказвалі ангельскіе міністры.

Аб гандлю Скандынавіі з Расеяй.

Датская газэта „Фінансті-дендэ" піша, што варожые адносіны Англіі і Францыі да жаданьня Скандынавіі, як мага хутчэй распачаць гандлёвые зносіны з Расеяй, па няволе наводзяць думку, што прапаганда проціў Савецкай Расеі, якая вядзецца ў гэтых краёх, разьлічана галоўным чынам на тое, каб адстрашыць усе іншые дзяржавы ад расейскага рынку, які Англія і Францыя хочуць монополізаваць. Усюды, дзе расейскіе політычные дзеячы выступаюць у зносінах з заграніцай, яны прыпамінаюць камісараў французскай рэвалюцыі. Розумам і адукацыяй яны нікому ня ўступаюць.

Савецкая Расея і Літва.

Аб правядзеньні ў жыцьцё мірнага дагавору.

Літоўскі габінэт на пасяджэньні 15-га лістапада пастанавіў арганізаваць камісію па правядзеньні ў жыцьцё мірнага дагавору з Расеяй. Старшынёю гэтай камісіі мае быць Калкетыс.

Па Беларусі.

У Барысаўшчыне.

Губ. Проф. Саюзам Сельскай і лясной гаспадаркі праца ў павеце цяпер болей-меней наладжана.

У ключавые праўленьні разасланы анкеты, рэгістрацыйные карты і членскіе кніжкі.

Па маёнтках Барысаўшчыны арганізуюцца рабочые камітэты, школы, хаты—чытальні і іншые.

М. В—оў.

Мітынг ў вёсцы.

14-га лістапада ў Астрашыцкай воласьці Менскага павету адбыўся мітынг на тэму аб сучасным моманце і аб харчовай раскладцы. На гэтым мітынгу прысутнічала 220 сялян. Выступаў прыбыўшы з гораду таварыш. Пастаноўлена выпаўніць 25% раскладкі.

Прывезеная літэратура была ахвотна разабрана сялянамі.

Н. В.

Гутарка з сялянамі.

У Хаценчыцкай воласьці Менскага павету, ў дзень Акцябрскай гадаўшчыны, 7-га лістапада, былі наладжаны ў 9 вёсках гутаркі з сялянамі, кабетамі і моладзьдзю. Сяляне былі вельмі здаволены прыездам таварышаў з гораду і прасілі часьцей у іх бываць. Літэратура расхватвалася сялянамі з боем.

Н. В.

Па Менску.

Курсы дашкольнага выхаваньня.

1 га сьнежня ў Менску адчыняюцца трохмесячные курсы па дашкольнаму выхаваньню. Курсы разлічаны на 75 слухачоў прыежджых з вёсак і мяйсцовых дэлегатаў: ад Жаночага аддзелу Ц. Б. Компарты Беларусі—5 чал., Губ. Сав. Профсаюзаў—5 чал., Комсамолу—5 чал., Комбунда—5 чал. дзіцячых дамоў і садоў—16 чал. Для вольнага прыёму засталася 14 вакансій. Слухачы павінны мець асьвету ня ніжэй быўшай вышэйшай пачатковай школы і патрэбную пэдагогічную падгатоўку. Па сканчэньні курсаў слухачы знаходзяцца ў распараджэньні Кампросу адзін год.

Запіс жадаючых прымаецца штодня ў памяшканьні Кампроса (Скобелеўская, д. 6. Архірэйскі). Пры курсах арганізуюцца нацыянальные сэкцыі: беларуская, жыдоўская і польская.

———

Справа Менскага Унівэрсытэту.

Унівэрсытацкая дэлегацыя, якая мела ехаць у Маскву дзеля перагавораў з Маскоўскай Унів. дэлегацыяй аб найхутчэйшым адчыненьні унівэрсытэту ў Менску, цяпер прыймае крокі, каб маскоўская камісія сама прыехала ў Менск.

Тады магчыма, што пасьля абсьледаваньня становішча на мейсцы, бел. унівэрсытэт будзе адчынены да новага году.

———

Рабочы факультэт.

Пры менскім унівэрсытэце мае быць адчынены рабочы факультэт

———

Навучаньне бязграматных.

Пры Камісарыяце Асьветы з'арганізавана камісіі па навучаньню бязграматных у Менску і па ўсёй Беларусі.

Хутка пачнецца рэгістрацыя бязграматных ад 8 да 50 гадоў праз дамовые камітэты. Ужо запісываюцца настаўнікі на вячэрніе курсы дзеля гэтай мэты.

———

Выбары ў Савет.

20-га лістапада на выбарах прайшлі адны комуністы.

а) Ад саюзу будаўніцкіх рабочых—23 члены і 10 кандыдатаў.

б) Ад Саюзу „Ігла“—13 членаў і 5 кандыдатаў;

в) Ад дрэвавыробачнікаў—5 чл. і 4 кандыдаты.

На выбарах адбываецца барацьба двух партыяў—комуністаў і бундаўцаў.

Трудавая павіннасьць.

Праз тыдзень мае быць праведзена трудавая павіннасьць па ўсей Беларусі.

Усе грамадзяне—мужчыны 18—50 гадоў і кабеты 18—40 г. ня маючые ніякай Савецкай пасады і не зарэгістраваные на біржы працы будуць лічыцца злоснымі дэзэртырамі працы.

———

Пачтова-тэлеграфная сувязь.

Хутка мае быць наладжана пачтова-тэлеграфная сувязь з Ігуменам.

———

Ахвяры польскай акупацыі.

Ц. Б. Комун. Партыі Беларусі пачала рэгістраваць усіх грамадзян, якіе сядзелі ў Менскай турме за палітычные дзеі пры польскай акупацыі.

———

Газа.

Як мы даведаліся, запас усей газы на Беларусі цяпер усяго толькі 800 пуд. Дзеля гэтага ўстановам выдаецца газа накуль што па-троху.

Ужо больш месяца, як чакаюць транспарта з газай з Царыцына.

———

Праца землябудаўніцкай камісіі.

Землебудаўніцкая камісія пры камісарыяце землеробства пачынае рэальную працу ў справе правядзеньня ў жыцьцё зямельнага закону. Цэлы кадр каморнікаў камандзіруецца да дзяржаўнай беларуска-польскай граніцы і так сама ва ўсе паветы Беларусі для раздзелу зямлі на вучасткі.

Камісія яшчэ мае апрацаваць зямельны статут на падставы аналёгічнага статуту Р. Ф. С. С. Р.

———

У Бел. Адз. дзярж. літвыдавецтва.

Бел. Аддз. літвыдавецтва пачынае друкаваць школьные падручнікі на беларускай мове. Гэтымі днямі выйдзе з друку на беларускай мове арытмэтыка Цыгельмана.

———

Сярод чыгуначнікаў.

Сьпешным чынам ідзець наладжываньне справы на чыгунцы. Усім чыгуначнікам запрапанована рэгістравацца з 15-га лістапада, пасьля чаго будуць арганізавацца належные аддзелы.

———

Хвароба рагатай жывёлы.

Вэтэрынарны Пададдзел Камісарыяту Землеробства адтрымаў з Барысаўскага і Ігуменскага паветаў поўные весткі аб новых хваробах рагатай жывёлы.

Крокі процiў гэтага прымаюцца тэрміновым чынам.

Уважайце разумна сялянскіе фурманкі.

Беларуская вёска вельмі зруйнавана, дзякуючы безпрастаннаму фронту і пастаянных бітваў у нашым краю ад пачатку вайны да апошняга часу.

Цяпер Савецкая ўлада патрабуе фурманкі і сяляне, вядаючы гэта, даюць апошніх конікаў. Адтрымаючы фурманкі, Савецкіе ўстановы павінны іх карыстаць ашчэдна, прадуктыўна і разумна. А то вымагаюць усюды фурманкі з нявызначанай воласьці, і калі селянін прыезджае ў горад за 20—30 вёрст, яго адпраўляюць у тую жа воласьць, скуль ён прыехаў па дровы. Сяляне гэтым нездаволены.

Трэба на гэту справу зьвярнуць большую увагу.

Н. Волаў.

Паведамленьне.

16 лістапада г. г. у ваколіцы Радашкавіцкай вол. вёскі Жукі страчаны: круглая пячаць, бляказы, штамп і справы, Радашкоўскага Валаснога Рэўкому, Вялейскага павету. Ня лічыць іх заправднымі. А хто іх знойдзе павінен пад страхам адпаведнасьці ваенна-рэвалюцыйнага часу аддаць іх у Менскі павятовы рэўком. Вагадзельная, 11.

Прыказ № 118

Ваеннарэвалюцыйнага Камітэту С. С. Р. Беларусі.

Дзеля выпаўненьня дэкрэту Савету Нар. Камісараў ад 26 сьнежня 1919 г. аб агульным выдаленьні бязграматнасьці прыказываю:

1. Зрабіць учот бязграматнага і малаграматнага насяленьня м. Менску ў веку ад 8 да 50 гадоў.

Увага: ўчоту не належаць дзеці, якіе знаходзяцца ў школах.

2. Спісаць няграматнае і малаграматнае насяленьне павінны старшыні дамавых камітэтаў. Яны маюць за абавязак:

а) з 24 па 27 лістапада ў сваіх раёнах міліцыі ўчотнай камісіі па ліквідацыі бязграматнасьці адтрымаць бляякі ўчотнай ведамасьці;

б) з 27 па 30 лістапада ведамасьці павінны быць запоўнены патрэбнымі весткамі, ўзмацованы подпісьсю рэгістратара і зьвернены ў камісію.

3. Старшыні дамавых камітэтаў павінны пры адтрыманьні ўчотных бляңкаў азнаёміцца з інструкцыямі перапісі.

Усім установам і грамадзянам прапануецца падтрымліваць і дапамагчы рэгістратарам.

Вінаватые ў невыпаўненьні прыказу, або ў падачы фальшывых вестак будуць зараз-жа карацца па ўсей строгасьці рэвалюцыйнага часу.

Старшыня Ваенна-Рэв. Камітэту С. С. Р. Б. А. Чэрвякоў

Замяняючы Кам. Асьветы С. С. Р. Б. Мароз.

Кір. Палітасьветай Земец.

Прыказ

Ваенна-Рэв. Камітэту С. С. Р. Б.

Дзеля правядзеньня па ўсей тэрыторыі Беларусі агульнага выдаленьня бязграматнасьці і дзеля патрэбнасьці далучэньня да гэтага культурных сіл краю, аб'яўляю ўсіх школьных работнікаў мобілізаванымі, ні адзін з іх ня мае права адмовіцца ад вячэрніх заняцьцяў у школе граматы з дарослымі. Назначэньні работнікаў на месцы робіцца Палітасьветай Камасьветы

Старшыня Ваенрэўкома С. С. Р. Б. А. Чэрвякоў

Замяняючы Кам. Асьветы Мароз.

Зав. Палітасьветай Н. Земец.

Друкарня Інвалідаў.

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ